

1943-01-14

AFSENDER

Johanne Christine Larsen

MODTAGER

Laura Warberg Petersen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst side 1

Generel kommentar:

Lauritz og hans børn kendes ikke;
heller ikke Jensen, Karl, Laura, Erna,
Sine, Axel Larsen og hans kone,
Selmør med søster eller Politi-
Rasmussen.

Det vides ikke, hvad Barnekows mor
hed.

Bedstefar Tranekær var Laura
Warbergs far, Lauritz Brandstrup, og
dermed var han Johanne C. Larsens
morfar. Hans første kone, med hvem
han fik fire børn, døde, og derefter
giftede han sig med Johanne, f.
Fenger. I dette ægteskab var der også
fire børn. Johanne og hendes
søskende betragtede alle hustru
nummer to som deres mormor.
At forføde en sok er at strikke ny fod
på et strømpeskift.

Omtalte personer:

Maria Balslev

Nicoline Balslev

Vilhelm Balslev

Christian Barnekow

Johanne Christine Brandstrup

Lauritz Brandstrup

Thora Branner

Louise Brønsted

Hjalmar Helweg

Grethe Jungstedt

Kaj Kaj, gift med Metha, pige i huset
hos Johanne C. Larsen

Adolph Larsen

Christine Mackie

Christian Mogensen

Meta -, pige i huset hos Johanne C.
Larsen

Astrid Warberg-Goldschmidt

Erik Warberg Larsen

Martin Warberg Larsen

Per Warberg Larsen

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, BB8415

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Testamentarisk gave til Østfyns
Museer fra Laura Warberg Petersen

DOKUMENTINDHOLD

Det er svært at vaske storvask om vinteren. Nu er det tøjvej, og mændene tærsker, og så kan Johanne C. Larsen vaske.
Forpagter Mogensen er død. Det samme er Axel Larsen.
Er der noget galt med centralfyret hos Laura/Bibbe/Bi Warberg?
Maler Lauritz og hans børn har fået æg og æbler af Johanne.
Christine/Mornine Mackie har sendt et foto af Bedstefar Tranekær/Lauritz Brandstrup og hans anden hustru, Johanne Brandstrup.
Dr. Helweg har skaffet Nicoline/Line Balslev et let job, som hun kan tiltræde, når hun bliver raskere. Hendes bror, Vilhelm Balslev, er stadig syg.
Johanne har skrevet i to pigers poesibøger og givet dem fint indpakket chokolade.
Adolph Larsen har lagt havreneg ud til fasanerne i haven.
Johanne takker for bøgerne. Japanernes idé om et samlet Østen var god.
Mary vil have forhøjet børnebidraget til hendes og Erik/Tinge Warbergs søn.

TRANSSKRIFTION

Torsdag. 14-1-1943.

Kæreste lille Bi!

Nu kan du rigtignok tro, det er en renvasket og fin Mutter, der skriver til dig. Det er meget besværligt for mig at faa Storvask om Vinteren; de - Mændene - har lagt sig efter at gaa sent i Seng, senere end jeg, saa der er lukket af for Aftenvask og vi vaager saadan over vores dyrebare Ildebrændsel, at jeg kvier mig ved at fyre i Sovekamret i den usle gamle Kakkellovn som sluger et Par Vognlæs Brænde før der er varmt nok for mig usle - kuldske.

Saa i Dag fik vi noget i Retning af Tø, Tagene drypper da, selv om vort Termometer viser en Gr. eller to og - de tærsker, saa er jeg a'e med dem, og saa gik det løs med Storvask. Vi har for Resten ogsaa bestemt Vask, satte straks i Blød, for at udnytte Tøvejret, saa nu er der Gang i det hele. Mon jeg ikke nu skulde blive lidt mere oplagt til at skrive, nu har jeg faaet de fleste af mine Forpligtelser fra Haanden, dette er det 22_nde_ Brev jeg skriver siden Juleaften, deraf 3 Kondolensebreve - hvor Folk dog dør i denne Vinter, vi bliver helt fattige af at købe Kranse. Forpagter Mogensen, som vi kendte saa godt fra han var Forpagter paa Gjelskov er død paa Alderdomshjemmet i Odense, og nu er vores gamle Ven Axel Larsen død, vi ved det kun fra Avisen; Jensen skrev en meget smuk Nekrolog over ham i Venstrebladet. Stakkels Fru Larsen, de havde det saa godt sammen, men

hun har jo vidst det længe.

Du kan tro, jeg ogsaa glæder mig for din Skyld over Tøvejret, men bare det nu varer, Vinden er igen gaaet om ad Øst, saa vi faar vel Frost igen.

Er der noget galt med jeres Centralfyr, siden I skal have det saa koldt paa Jeres Værelser? der bliver jo ingen Hygge ved Jeres Fritimer paa den Maade, naar I skal sidde indpakkede. Hold mig lidt à jour med det, naar du skriver. Det er dog en farlig Mængde Læsning I har for Tiden og hvor slemt for dig med det store Hul i det.

Drengene var i Aftes oppe hos Lauritz - Maleren - vi havde 11 friske Æg liggende og jeg foreslog Manse at tage dem med op til Børnene; det syntes han vældig godt om, Manse er helt flink til at give bort - Gudskelov. De fik saa en Kurv Æbler foruden, jeg har dog ikke hørt noget om Besøget, da de altsaa tærsker; Methas Kaj hjælper dem, Karl R[ulæseligt] som ellers er den der træder til, naar vi mangler en Mand, skulde køre med Sneplov.

Jeg fik skrevet et langt Brev til Tante Mornine i Gaar, hun sendte mig til Jul et Fotografi taget efter et Daguereotopi ["u" i ordet indsat over linjen] af Bedstefar Tranekær og hans anden Kone, den Bedstemor vi kendte og elskede og hendes Kusine, Mor til Komponisten Barnekow. Saa har jeg faaet Takkebreve fra Dis Lugge og Tutte - det fra Tutte kom først i Gaar og jeg syntes det var lidt modfaldent i Tonen - maaske det var den tiltagende Frist; de kan ikke faa al den Ildebrændsel, de skal bruge og er det ikke næsten værre at fryse end at svede, ingen af Delene er atraaværdigt. Fra Marie Balsl. har jeg ogsaa hørt som Svar paa et Nytaarsbrev. Hun fortalte, at Prof. Helweg havde henvendt sig til Lines forrige Overlæge paa Nørre Hospital - er det ikke saadan det hedder - for at forhøre om han havde en lettere Plads til Line, naar hun en Gang om et halvt eller helt Aar kunde begynde igen. Prof. H. mente at det vilde være rart for Line om hun havde et Arbejde at se hen til i Rekonvalesensen, saa hun ikke skulde tænke frem og tilbage paa det, men den Overlæge, jeg ved ikke hans Navn, men det ved vel Ellens Grethe, var ganske og aldeles uinteresset i Lines Fremtid; det var i hvert Fald, hvad jeg fik ud af Maries Brev. Nu maa jeg hen og lave Haandarbejde - et Par Strømper til Manse (forfødet) af det blaa Garn. Farvel saa længe.

Lørdag I Gaar blev det ikke til noget med Skriveriet. Laura kom paa Visit, at ["at" overstreget] dels for at give mig en Opskrift, jeg havde bedt om (man skal næsten lære Husholdning paa ny i disse Tider) dels for at takke for noget, jeg havde sendt ind til dem; Erna havde været her med sin "Poesibog", og da jeg i Sines havde "digtet" to Sange, maatte jeg ogsaa op med to til Erna Saa købte jeg 3 Chokoladestænger og pakker dem hver

["hver" overstreget] ind hver for sig mægtig fint ind og med Sølvbånd og smaa fine Julesedler med deres Navne og pakkede det hele ind i Julepapir - Metha var inde med det; Børn kan tit have Glæde af saadans Krimskrams, og de smaa Gryn kom jo Juleaften med en Æske Godter til mig, mens jeg intet havde til dem - det var flovt. Heldigvis havde vi levnet Lagkage fra Julefrokosten med Peter, Sofie og Elle - mon jeg dog fortalte dig om den - saa de fik et net Traktement, men jeg følte mig jo i Gæld til dem. - Naa, Laura fik Kaffe og vi havde en god Snak, Laura er sød, men hun kan ikke faa sig til at gaa igen, og min Rejse om i Haven gik langt over den - p. Gr. a. Fasanerne - tilladte Tid. Far har lagt et Havreneg op ad det store gamle Æbletræ og der løber Fasanerne, for Tiden 2 Haner og 4 Høner, og æder af Hjertens Lyst.

Paa Grund af min Uoplagthed til at skrive fik jeg vist slet ikke sagt ordentlig Tak for dine Gaver sødeste Bi - har jeg takket dig saa meget fra Metha for Dugen, det skulde jeg - og tusinde Tak for det alt sammen til os andre; jeg har genlæst Cooper med stor Interesse, men de har jo fileet lidt grundigt af, de Bæster. Hvor er mange af dem, der behandler Udgivelse af gamle Bøger dog ukultiverede; det er paa det Omraade som paa snart de fleste udelukkende et Pengespørgsmaal for dem - maaske et Tagen for meget Hensyn til den store jævne Hob, som først og fremmest skal have noget, der glider let og hurtigt ned. - Og hvilken Skat, jeg dog efter Julen fandt oppe i Dragkisteskuffen! Hvor har du dog faaet alle de interessante, videnskabelige Bøger? Jeg gik straks i Gang med "Kina og Japan i det nittende Aarhundrede." Gud Fader bevares hvor maa de - Kineserne - hade de europæiske Barbarer, for det er vi jo i deres Øjne, og hvor har man været modbydelige imod dem med den Opiumsindførsel til Landet - fuldkommen Bødler.

Jeg kommer til at tænke paa, at der egentlig er en Analogi: - - ligesom der er saa meget, man kan stemme for i de Tyskes Idéer, nemlig er forenet Europa, saa er der da ["da" overstreget] meget i Japanernes Ide om et forenet Østen, men begge Dele ødelægges derved at de respektive Lande, Tyskland og Japan, begge vil være de regerende, hvilket ødelægger Spillet begge Steder.

I de Bøger - uanset hvem af os de var til - har jeg Mad til lange Tider og du skal rigtig nok have tusind Tak for dem. Er det din Ven, Bibliotekaren, der har sat dig paa Sporet af dem?

Marie Balslev har ringet siden jeg skrev det første af Brevet. Hun havde altsaa fulgt Vilhelm over til Kbhvn. til Undersøgelse og Fotografering og det blev en stor Skuffelse; Foto'erne er ikke, saadan at han kan komme op endnu; foreløbig skal han have en Maanedes Lysbehandling og saa

sandsynligvis hjem og ligge videre.

Derimod havde Line det saa godt. Prof. Helweg skaffer hende let Arbejde paa Kommunehospit; og der menes, at hun snart skal udskrives! Hun skal saa først paa et Rekreationshjem, antagelig Dianalund, og saa hjem til Erikshaab.

Jeg kan ikke fortælle dig noget nyt om Selmør - jeg kan ikke faa mig til at ringe - men Laura sagde i O ["O" overstreget] Gaar, at i Avisen havde der staaet, at der kom en ny Læge d. 20_nde_, altsaa om 4 Dage. Det arme Barn, hvor mit Hjerter dog bløder for hende, hvor skal hun dog kunne begaa sig hen i Verden. Mon hun er rask nok til Sygeplejen, som hun jo før har været ved, og hvad ellers. Hun og Søsteren kan vist slet ikke sammen. Posten mener at den Søster er saa usympatisk, men maaske han kun har den Opfattelse fra Selmør. Jeg gad vide, om du hører fra hende. Det er naturligvis tragisk, hvad man tænker om hendes Fremtid, synes jeg. Mon der kunde tænkes en Husbestyrerindeplads hos en "enlig Herre"? Men dygtig er hun vel ikke? Saa snart jeg hører noget, skal jeg lade dig det vide.

I Dag tærsker de nede hos Tinge, vi her fik "optærskens" i Forgaars, og det er egentlig dejligt at komme ned om Morgenens (lidt før 9) til en tom Stue, saa jeg i privat Fred kan klæde mig paa og gøre Toilette.

Mary har indgivet Ansøgning om at faa Tingens Bidrag til Drengen forhøjet!! Jeg tænker mig, at det er mere Chikane end Pengetrang. Polit-Rasmussen var her i Gaar og fik det skrevet op om Tingens Formuesomstændigheder og det var en god Rapport, han lavede, jeg kan næsten ikke tro, de paa det Grundlag kan dømme ham til at komme højere op. Rasmussen var flink, han fik Kaffe med - og en Cigar.

[Indsat øverst s. 4; på hovedet:]

T. Elle har jeg ikke hørt fra eller om siden Jul, jeg haaber hun holder sig hjemme og ikke tager paa Landet i den Vinter

[Indsat øverst s. 1; på hovedet:]

Mon du nu har haft en Fridag? Hvor var det stygt, det der. Tænk bare ikke paa lange Breve, før du kommer helt i Orden og ikke er saa ophængt med Læsearbejde. Køb et Par Brevkort, blot jeg ved, hvordan du har det, saa er det nok. Spar endelig paa dine Kræfter, Arbejdet skal jo gøres. Saa ikke mere denne Gang, udover, hvad jeg har skrevet har jeg intet oplevet. De allerkærligste Hilsner og god Bedring fra din Mor.

Torstdag. 14-1-1943.
 Høsten 9 og 10. Jeg har en stor
 glæde af at høre om dig og om
 alle de gode ting, som du har
 gjort. Jeg har en stor glæde af
 at høre om dig og om alle de
 gode ting, som du har gjort.

Deareste lille Bi!

Nu kan du rigtig nok tro, det er en renvasket og
 fin Mælle, der skrives til dig. Det er meget be-
 quæligt for mig at få et brev om vinteren, de-
 - Malmene - har lagt sig efter at gå ned i Seng,
 senere end jeg, saa der er lighed af for Aftensvæ-
 di naager saa dan over vores dyrebare Julebrønde,
 at jeg bliver mig selv at gøre i Snebarnet i den
 røde gamle Kæbelov som slæder et Par Værel-
 Brønde. For der er varmt nok for mig, isle - kaldt kan
 Saa i dag, fik vi noget i Retning af Tø, Tagene
 drypper da, selv om nok Termometeret viser en Gr.
 eller to - de tørker, saa er jeg allé med dem, og
 saa gik det løs med Hovene. Vi har for Resten
 og saa bestemt Væk, alle Straks i Delt, for at det
 skyldes Tøvejret, saa nu er der Gang i det hele.

Nu jeg ikke nu skænder blund lidt mere op-
 læst til at skrive, nu har jeg faaet de fleste af
 mine Forpligtelser fra Haanden, det er det 22^{de}
 Brev jeg skriver siden Juleaften, deraf 3 Rondo-
 leuere - hvor Folk der, der i denne Vinter, vi
 bliver helt faldne af at kake Kræmme. Forpagter
 Mogenssen, som vi kendte som god fra ham var
 Forpagter fra Ejelshov er det fra Alderdomshjeme
 i Odense, og nu er vores gamle Ven Axel Larsen
 død, vi var det kære fra Arven, Jensen skrev en meget
 smuk Nekrolog over ham i Venstrebillet. Stakkelo
 For Larsen, der havde det saa godt sammen, men
 him har jo vist det lenge.

Der kan tro, jeg ogsaa glæder mig for din Syges
 over Tøvejret, men have det nu varer, Vinden er
 igen gædet om at Ost, saa vi faar vel Frost igen.
 For der noget gæst med flere Centralstyr, siden I
 skal have det saa godt fra flere Værelser: den
 bliver jo ingen Højde ved flere Fortæller fra den
 Maade, naar I skal sidde indpakket. Hold mig
 lidt i jeen med det, naar der skrives. Det er der
 en fast. Mange hilsener, I har for Tidens og hvor
 slemt for dig med det store Hjul i den.

Drængene var i Aften gysede hos Lauritz - Maleren -
vi havde 11 friske og liggende og i foreløb Maaned
ad tage dem mest op til Børnene; det syntes ham
veldig godt om, Maane er helt flink til at give
bort - Guldkeiser. De fik saa en Kuro Ahlen fortælle
i ha dag ikke hør noget om Besøget, da de al-
saat tænke; Mette's og Lise's søster, Karl Rens-
som ellers er den der Fadder sig, naar vi mangler
en Mand. Skulde blive med Sneplø.

Jeg fik skrevet et langt Brev til Tante Marnie
i Gaar, hør sendte mig til hende et Fotograf
taget efter et Dageløst af Bedstefar Trancher
og hans anden Kone, den Bedstemor vi kendte
og elskede og hendes Kusine, Mor til Komponisten
Barnetkov. Saa har jeg faaet Takkebreve paa dis-
dage og Tulle - det har Tulle kom først i Gaar og
i Syntes, der var lidt mottagende i Toner
Barnetkov det var den tiltagende Frost, de kan
ikke paa al den Julebrændsel, de skal bruge og
de det ikke næsten være, fryse end at smelte
inden af Oleve og at afaarværdigt. Fra Marie's Brev
har jeg ogsaa hørt om Ivan paa et Nytaars Brev
hvor fortæller, at Prof. Helweg havde bemærket
sig til sinnes forrige Overlæge paa Nørre Hospital
og det ikke saadan det bedst - for at forhøre
om han havde en ledig Plads for sine, naar
hør en Gang om et halvt eller helt Aar,
kunde begynde igen. Prof. H. mente at det vilde
være godt for sine om hør havde et Arbejde
at se hør til i Rekonesansen, saa hør ikke
skulde tænke frem og tilbage paa det, men den
Overlæge, i det ikke hans Navn, men det var vel
Ellen Grethe, var ganske og aldeles uinteressent i
sinnes Fremtid, det var i hvert Fald hvad jeg fik
ud af Marie's Brev. Nu maa jeg hør og Lise
haandarbejde - et Par Høimager til Maane (for Lise)
af det blåa Garn. Farnel saa lange.
Lørdag i Gaar blev det ikke til noget med Skriveset.
Lise kom paa Visit, at dels for at give mig en Op-
skrift, i havde hørt om (man skal næsten være Hus-
værdning paa mig i disse Tider) dels for at takke for
noget, i havde sendt ind til dem. Saa havde
været her med sin "Talsing", og da jeg i sinne havde
digtet to lange, maatte jeg sige at jeg var med to til tre
saa hørte jeg 3 Chokoladekugler og takke dem for

indløver for sig endelig, lunt ind og med Solstråler
og smaa fine Juleskaller med dens Navne og
pakket det hele ind i Julepapir. Melba var
inde med det. Børn kan til hende Glat af
saadans Krumskrans, og de smaa Gryn kan
jo juleaften med en Aske Glat. Til mig, mens
hendes vi levede Lægge fra Juletræet
med Peter, Lasse og Elle. Men i det Indtælle de an
den - saa de fik et med Traktemand, men i Jule
mig, jo i Gald til dem. - Naar, Lasse fik Glat
og vi havde en god Snak, Lasse er det, men Lasse
kan ikke saa sig til at gaa igen, og min Rejs
om i Haven gik Lasse over den - p. H. v. v. Fasanerne
- lille Lasse Tid. For han sagde at Havnene op ad
det store gamle Alletre, og der Lasse Fasanerne
for Tiden i Haver og i Høner, og ad den af Hjertens og f.
Saa Givst af min Høflighed til at skrive
fik jeg vist det ikke sagt ordentlig. Tak for dine Gaver
søstede Bi - har jeg takket dig saa meget for Melba
for Lasse, det skulde jeg - og Lasse. Tak for det alle
sammen til os andre, jeg har givet det Børn med
stor Interesse, men de kan jo sige lidt grundigt
af, de Børn. Hvor er mange af dem, der bekendte
Adgivelser af gamle Bøger blot ike tilvered, det
saa det Amteat som saa snart de fleste red
bukkende et Pengespørgsmål for dem - maaske
et Tager for meget Hensyn til den store gamle Hob,
som Jule og Julemest skal have noget, der
glider let og hurtigt ned - og hvilken Skat, jeg dog
eller fulde Jant ogpe i Dragkisterkuffen! Hvor har
du dog faaet alle de indersøgte, videnskabelige
Bøger? Jeg gik straks i Gang med Kina og Japan
i det indvendige Arkiv. Gud Fader. Lasse
hvor maa de - Kineserne - havde de europæiske
Barbarer, for det er vi jo i dens Gjene, og Lasse har
man malet motbydelige indtælle dem med den Opi
um indførel til Landet - fuldkommen Bødder.
Jeg kommer til at tænke paa, at de egentlig
er en Penalogi: - ligesom der er saa meget, men
kan stemme for i det tyske Tænk, nemlig et forenet
Europa, saa er der den meget i japanerne Tænk
et forenet Polen, men Lasse alle delagge derved
at de respektive Lande Tyskland og Japan, begge vil
inden de regerende, hvilket delagge Tallet Lasse Tænk.

~~... ..~~

I de Røgen - uanset hvem af de der var til - han
mat til lange Tiden, og du skal rigtig nok have
Rensind Tak for dem. Er det din Ven, Bibliotekaren,
der har sat dig paa Spørd af dem?

Marie Balslev har ringet siden, og skrevet det
føle af Bræud. Hjem havde allerede fulgt Viehla
over til København. til Undersøgelser og Fotografering
og det blev en stor Skuffelse. Fotografen er ikke
saadan at han kan komme og endelig forebr-
big skal han have en Maaned. sy. Høst-
ling og saa sandsynl. vis hjem og ligge videre.
Dermed havde sine det saa godt. Prof. Helms
skaffes hende det Arbejde paa Kommunehuset
og der mener, at hun snart skal udskrives.
Hun skal saa først paa et Rekreativekspedition, an-
tagelig Stenalder, og saa hjem til 8 vintersaas.

Hun kan ikke fortælle dig noget videre
om Selma - hun kan ikke paa mig til det ringe -
men Selma havde i 8 Gaar, at i Arsen havde
der skædet, at der kom en ny Læge d. 20de, alle
saa an 4 Dage. Det arme Barn, hvor midt Hjerte
dog bløder for hende, hvor skal hun dog kunne
bære sig her i Verden. Man bliver en rask nok
til sig selv, men, som siger, for har været ved, og
hvor elendigt. Hun og Faderen kan vist slet ikke same-
men. Taler mener at den Sater er saa sympatisk,
men maaske han kun har sin opfattede fra hende.
Hun gav vide, om der bliver en hende. Det er
naturligvis fræk, hvad man tænker om hende
Fremtid, synes. Men der kunde tænkes en Høst
helt ny plads hos en "enlig Herre". Men dygtig
er hun vel ikke? Saa snart hun hører noget, skal
i lade dig det vide.

I Dag tænker de mere hos Tine, vi her fik oplaaske
i Forgaard, og det er egentl. dejligt at komme ned
om Morgenen (litt. for 9) til en Læge Stue, saa hun
privat fort kan hende mig paa og give Tailette.
Mary har indgivet Ansøgning om at saa Tine's Bio-
drag, til Drøgen forbrødet!! Hun tænker mig, at det er
meget Glædeligt end Pengetrang. Tati-Rasmusen har
her i Gaar og fik skrevet det om Tine's Formues an-
stændigheder og det var en god Rapport, han havde,
hans næsten ikke tro, de paa det Grundlag kan
dømme. Han vil at komme senere op. Rasmusen
var pluk, han fik Kaffe med - og en Cigar.